

AIESOPIMUS YHTEISTYÖSTÄ

1. Sopijapuolet

Turun kaupunki
Y-tunnus: 0204819-8
Osoite: PL 355, 20101 Turku
Turun kaupungin yhteyshenkilö: xx

xx

Yhteyshenkilöiden tehtävänä on seurata ja valvoa sopimuksen toteutumista ja tiedottaa siitä oman organisaationsa sisällä ja toiselle Sopijapuolelle. Yhteyshenkilön vaihtumisesta on heti ilmoitettava toisen Sopijapuolen yhteyshenkilölle. Yhteyshenkilön vaihtumisessa ei ole kyse varsinaisesta sopimuksen muutoksesta.

2. Sopimuksen tausta, tarkoitus ja kohde

Työvoimapalvelujen järjestämismääräys on työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain (383/2023) 12 §:n mukaan kunnalla tai työllisyysalueella. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia työvoimapalvelujen ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain (410/2025) 8 §:n tarkoittamana lakisääteisenä yhteistoimintana.

Järjestämismääräyksessä oleva kunta vastaa kuntalain 8 §:n 2 momentin mukaisesti palvelujen ja muiden toimenpiteiden

1. yhdenvertaisesta saatavuudesta,
2. tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä,
3. tuottamistavasta,
4. tuottamisen valvonnasta,
5. viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Lain työvoimapalvelujen järjestämisestä 4 §:n mukaan julkisten työvoimapalvelujen järjestäminen perustuu elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden tarpeisiin ja muutosten ennakkointiin sekä asiakkaiden palvelutarpeeseen. Palvelut on suunniteltava ja toteuttava sisällöltään, laadultaan ja laajuudeltaan sellaisina kuin asiakkaiden palvelutarve edellyttää.

Tämän aiesopimuksen tarkoituksena on ilmaista Sopijapuolina olevien kuntien yhteiset tavoitteet Turun työllisyysalueen muodostamiseksi vastuukuntamallilla sopimusperusteisesti ja sopia yhteisen valmistelun rahoituksesta. Vastuukunta on Turun kaupunki. Sopimusperusteisuudella tarkoitetaan sitä, että järjestämismääräyksessä oleva vastuukunta voi sopia, että viranomaistoimivaltaa sisältäviä tehtäviä hoitaa myös jokin muu sopimuksen osapuolena oleva kunta kuin järjestämismääräyksessä oleva kunta. Työllisyysalueen päätöksentekoon perustetaan toimielin.

Työllisyysaluevalmistelu koskee lakisääteisiä julkisia työllisyyspalveluja ja niiden tukitoimintoja. Valmistelun ensimmäisen vaiheen tavoitteena on varmistaa palvelujen ja tehtävien hallittu siirto valtiolta kunnille. Toisessa

vaiheessa palvelukokonaisuutta edelleen kehitetään niin, että se eri alueiden ominaispiirteet huomioiden tehokkaasti edistää työllistymistä ja osaavan työvoiman saatavuutta.

Työllisyysalueen muodostamiseksi valmistellaan sopimus työvoimapalvelujen ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain (410/2015) tarkoittamassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa ja ilmoitusvelvollisuuteen sisältyvä suunnitelma työvoimapalvelujen järjestämisestä, jotka on toimitettava valtioneuvostolle 31.10.2023 mennessä.

Turun työllisyysalueen valmistelu tähtää julkisten työllisyyspalvelujen uudistamiseen tavalla, joka lisää palvelujen saatavuutta, saavutettavuutta ja vaikuttavuutta. Tämä edellyttää palvelujen ja asiointitapojen sekä toimipaikkaverkoston kehittämistä. Valmistelu tähtää liitteessä 1 olevien työllisyysalueen valmistelua ohjaavien periaatteiden toteutumiseen.

Palveluja, asiointitapoja ja toimipaikkaverkostoa kehitetään, ottaen huomioon, mitä kuntalain 8 §:n 2 momentin kohdassa säädetään, siten, että jokainen työllisyysalueen kunta voi tosiasiallisesti edistää työllisyyttä osana elinvoimatehtäväänsä. Sovittaessa viranomaistoimivaltaa sisältävien tehtävien hoitamisesta noudattaen, mitä kuntalain 54 §:ssä säädetään, on arvioitava kriittisesti resurssien riittävyyttä sekä palvelujen ja tehtävien kustannusvaikuttavuutta. Lisäksi on varmistettava lähipalveluja tuottavien tiimien toiminta yhteensovittamalla työnjohdollisesti ja hallinnollisesti erilaiset tehtäväkuvat ja roolit. Lähipalvelujen toteutus suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä kunkin työllisyysalueen kunnan kanssa. Jokaisella työllisyysalueen kunnalla säilyy vapaus toteuttaa työllisyyttä ja elinvoimaa edistävää toimintaa parhaaksi katsomallaan tavalla kunnan yleisen toimialan puitteissa.

Valmistelussa huomioidaan kotoutumislain kokonaisuudistus (KOTO24).

Kustannusten jakomallia valmistellaan lähtökohtaisesti siten, että kustannukset jaetaan aiheuttamisperusteisesti.

Liite 1 Suuntaviivat Turun työllisyysalueen palvelustrategialle

Liite 2 Esimerkki vastuunjaosta palvelutuotannossa

3. Sopimuksen voimassaolo

Sopimus tulee voimaan, kun Sopijapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen. Tämä aiesopimus on voimassa 31.12.2023 asti, jolloin tämä aiesopimus päättyy ilman erillistä irtisanomista.

4. Valmistelun organisointi ja toteutus sekä aikataulu

Työllisyysalueen valmistelua ohjaa Sopijapuolten kuntajohtajien ohjausryhmä.

Valmisteluryhmä vastaa työllisyysalueen operatiivisesta valmistelusta sekä työryhmien työskentelystä ja niiden yhteensovituksesta. Valmisteluryhmään on nimetty Sopijapuolina olevien kuntien edustajat. Valmisteluryhmä vastaa myös valmisteluun liittyvän toiminnan ja talouden suunnittelusta ja seurannasta. Työllisyysalueen valmistelua varten perustetaan Sopijapuolina olevien kuntien yhteinen projektiorganisaatio Turun kaupungin yhteyteen. Sopijapuolet sitoutuvat osoittamaan valmisteluryhmään, sihteeristöön ja työryhmiin riittävät henkilöresurssit ja vastaavat näistä aiheutuvista kustannuksista.

Työllisyysalueen valmisteluelimiin kutsutaan edustajat Varsinais-Suomen TE-toimistosta ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta.

Liite 3 työllisyysalueen valmisteluorganisaatio ja valmistelun aikataulu

Kukin Sopijapuoli nimeää vastaavan henkilön, jonka tehtävänä on seurata ja valvoa sopimuksen toteutumista ja tiedottaa oman organisaationsa sisällä ja toiselle Sopijapuolelle sopimuksen toteutumiseen liittyvistä asioista.

5. Työllisyysalueen valmistelun rahoitus

Sopijapuolet osallistuvat yhteisesti työllisyysalueen valmistelusta aiheutuvien yhteisten kustannusten rahoitukseen. Työllisyysaluevalmistelun ja projektin kustannukset täsmentyvät valmistelun edetessä. Kustannukset kohdennetaan ja ne määräytyvät kunkin Sopijapuolena olevan kunnan väkiluvun (31.12.2022) perusteella. Turun kaupunki laskuttaa kuntia toteutuneiden kustannusten perusteella. Muista selvittely- ja valmistelukustannuksistaan vastaa kukin Sopijapuolena oleva kunta.

Turun kaupunki raportoi työllisyysalueen valmistelun taloudesta valmisteluryhmälle.

Liite 4, työllisyysaluevalmistelun ja projektiorganisaation kustannukset ja rahoitus, versio 2.6.2023

6. Sopimuksen muutokset

Muutokset tähän sopimukseen tulee tehdä kirjallisesti. Muutokset tulevat voimaan, kun Sopijapuolet ovat ne asianmukaisesti hyväksyneet ja allekirjoittaneet Sopijapuolten toimivaltaisten edustajien toimesta.

Tämän sopimuksen liitteitä voidaan tarvittaessa tämentää yhteisessä valmistelussa.

7. Oikeuspaikka

Mahdolliset sopimuserimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan neuvottelemalla.

8. Sopimuksessa sovellettava lainsäädäntö

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia, lukuun ottamatta sen lainvalintasäännöksiä.

9. Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) samasanaista kappaletta, yksi (1) kullekin Sopijapuolelle.

Allekirjoitus

Allekirjoitus

Liite 1: Suuntaviivat Turun työllisyysalueen palvelustrategialle

Liite 2: Esimerkki vastuunjaosta palvelutuotannossa

Liite 3: Työllisyysalueen valmisteluorganisaatio ja valmistelun aikataulu

Liite 4: Työllisyysaluevalmistelun ja projektiorganisaation kustannukset ja rahoitus versio 2.6.2023

Suuntaviivat Turun työllisyysalueen palvelustrategialle

Suuntaviivat Turun työllisyysalueen palvelustrategialle on alku työllisyysalueen muodostavien kuntien yhteiselle palvelustrategiatyölle. Suuntaviivat Turun työllisyysalueen palvelustrategialle linjaa Turun työllisyysalueen valmistelua ja palveluiden järjestämistä ohjaavat periaatteet, ja sen pohjalta laaditaan syksyllä 2023 varsinainen palvelustrategia ja palvelusuunnitelma.

Tähän palvelustrategian suuntaviivojen valmisteluun ovat osallistuneet Turun työllisyysalueen valmisteluun osallistuvat 23 kuntaa: Auran kunta, Kaarinan kaupunki, Kemiönsaaren kunta, Kustavin kunta, Laitilan kaupunki, Liedon kaupunki, Loimaan kaupunki, Maskun kunta, Mynämäen kunta, Naantalin kaupunki, Nousiaisten kunta, Oripään kunta, Paimion kaupunki, Paraisten kaupunki, Pyhärannan kunta, Pöytyän kunta, Raision kaupunki, Rusko kunta, Sauvon kunta, Taivassalon kunta, Turun kaupunki, Uudenkaupungin kaupunki ja Vehmaan kunta.

Turun työllisyysalue on laaja ja se muodostuu moninaisista toisistaan poikkeavista kunnista. Työllisyysalue yhdistää kaksi tilastollista työssäkäyntialuetta, Turun ja Uudenkaupungin työssäkäyntialueet. Joukossa on myös kuntia, jotka eivät kuulu mihinkään tilastolliseen työssäkäyntialueeseen. Koko työllisyysalueen väestöpohja on 422 000 henkeä ja työvoimapohja 202 000 henkeä. Alueen selvästi suurin kaupunki on Turku, joka kattaa lähes puolet alueen väestöstä (198 000 henkeä) ja työvoimasta (97 000 henkeä). Turun työllisyysalueen pienin kunta on Kustavi, jonka väkiluku on 950 henkeä ja työvoima 417 henkeä. Väestöennusteen mukaan työllisyysalueen väkiluku nousee vuoteen 2030 mennessä 432 100:aan. Kasvu keskittyy Turun seudulle, jossa väkiluku kasvaa 12 405:llä. Kasvusta arviolta kaksi kolmannesta tulee nettomaahanmuutosta. Muilla seuduilla väkiluku laskee.

Väestöerojen lisäksi alueen kunnissa on muitakin merkittäviä eroavaisuuksia, kuten maantieteelliset ja kielelliset tekijät sekä erot työttömyyden rakenteessa. Alueella on suuri keskuskaupunki, keskuskaupungin seutukuntaa, seutukaupunkeja, maaseutumaisia kuntia sekä ruotsinkielisiä ja saaristokuntia. Palvelujen ja asiointien suunnittelussa pitää huomioida paikalliset erityispiirteet ja tarpeet.

Hallintomalli

Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä. Turun työllisyysalueella palvelut järjestetään vastuukuntamallilla, jossa Turku toimii vastuukuntana. Vastuukuntamallissa työllisyysalueen kunnilla on yhteinen toimielin.

Järjestämistä vastuussa oleva kunta vastaa lakisääteisten työvoimapalveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Vastuukunta voi sopia, että viranomaistoimivaltaa sisältäviä tehtäviä hoitaa myös jokin muu työllisyysalueen kunta kuin järjestämistä vastuussa oleva kunta. Palvelustrategiassa määritetään, mitkä palvelut tuotetaan keskitetysti vastuukunnan toimesta ja minkä palvelujen osalta viranomaistoimivaltaa siirretään sopimuksellisesti työllisyysalueen sisällä toiselle kunnalle. Osa palveluista ja tehtävistä voidaan järjestää yhteistyössä yhden tai useamman muun työllisyysalueen kanssa.

Palveluja, asiointitapoja ja toimipaikkaverkostoa kehitetään siten, että jokainen työllisyysalueen kunta voi tosiasiallisesti edistää työllisyyttä osana elinvoimatehtävänsä. Jokaisella työllisyysalueen kunnalla säilyy vapaus edistää työllisyyttä ja elinvoimaa parhaaksi katsomallaan tavalla kunnan yleisen toimialan puitteissa.

Rahoitus

Palveluja, asiointitapoja ja palveluverkkoa koskevat päätökset vaikuttavat työvoimapalveluiden rahoitustarpeeseen. Työvoimapalvelut rahoitetaan ensisijaisesti kuntien saamalla valtionosuuksilla. Rahoitusmallista päätetään työllisyysaluetta koskevassa yhteistoimintasopimuksessa. Rahoitusvastuun tulee olla kunnille tasapuolista ja perusteiden on oltava läpinäkyviä. Kustannusten jakomallia valmistellaan lähtökohtaisesti siten, että kustannukset jaetaan aiheuttamisperusteisesti. Vaihtoehtoisista rahoituksen ja kustannusten jakomalleista tehdään selvitys elokuussa 2023.

Palvelusuunnittelu

Työvoimapalvelu-uudistuksen valmistelun ensimmäisen vaiheen tavoitteena on varmistaa palveluiden hallittu ja sujuva siirto valtiolta kunnille siten, että palvelut toimivat häiriöttä siirtymävaiheessa. Uudistuksen tavoitteet huomioiden, tarkoituksenmukaista ei kuitenkaan ole jatkaa palveluiden järjestämistä ja tuottamista täysin samalla tavalla kuin tällä hetkellä. Näin ollen toisen vaiheen tavoitteena on kehittää palvelukokonaisuutta siten, että se edistää työllistymistä ja osaavan työvoiman saatavuutta tehokkaasti, huomioiden kuntien erityispiirteet. Palvelukokonaisuuden kehittämisessä huomioidaan TE-toimiston, ELY-keskuksen ja kuntien nykyiset hyvät toimintatavat sekä luodaan uusia toimintatapoja.

Palvelusuunnittelun lähtökohtana on asiakkaiden (työnhakijat ja työnantajat) palvelutarve. Työkäisen väestön määrälliset ja rakenteelliset muutokset vaikuttavat työmarkkinoiden toimintaan ja sitä kautta jo lähiajan palvelutarpeisiin. Erytystä huomiota on kiinnitettävä siirtymien vauhdittamiseen ylitarjonta aloilta työvoimapula-aloille sekä kasvavaan maahanmuuttoon. Lisäksi koulutuspalvelujen pitää tukea työllisyyden hoitoa entistä tehokkaammin. Työllisyysalueen palvelut tähtäävät osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseen sekä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoon. Kohtaannon parantamiseksi ja työllistymisen nopeuttamiseksi yritys- ja työnantajapalvelujen roolia julkisissa työvoimapalveluissa vahvistetaan nykyisestä.

Palveluja uudistetaan kaikki lainsäädännön liikkumavara hyödyntäen. Palveluita suunniteltaessa kiinnitetään huomiota palvelun tuottamisen tapaan ja uusiin asiointitapoihin. Osa palveluista on perusteltua tuottaa lähipalveluna, kun taas osa palveluista voidaan tuottaa etäpalveluina tai liikkuvina palveluina, jolloin palvelu viedään asiakkaan luo.

Henkilöstö

Uudistus vaikuttaa sekä TE-toimiston ja ELY-keskuksen että kuntien henkilöstöön. TE-toimiston ja ELY-keskuksen henkilöstö siirtyy kuntaan/kuntiin liikkeenluovutuksella vanhoina työntekijöinä. Kuntien henkilöstöön uudistus voi vaikuttaa muuttuvina työtehtävinä. Uudistuksen valmistelussa tulee noudattaa ennakoivaa sekä henkilöstön nykyisen osaamisen huomioivaa henkilöstöpolitiikkaa. Henkilöstö tulee myös osallistaa uudistuksen valmisteluun ja toteutukseen sekä etenkin uusien toimintatapojen kehittämiseen.

Yhteistyö ja yhdyspinnat

Keskeisiä yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisen suunnittelussa sekä toteutuksessa ovat: TE-toimisto, ELY-keskus, koulutuksen järjestäjät, Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Varsinais-Suomen TYP, Kansaneläkelaitos, yksityiset ja kolmannen sektorin palvelutuottajat sekä kehittämissyhtiöt ja yrittäjäjärjestöt.

Visio:

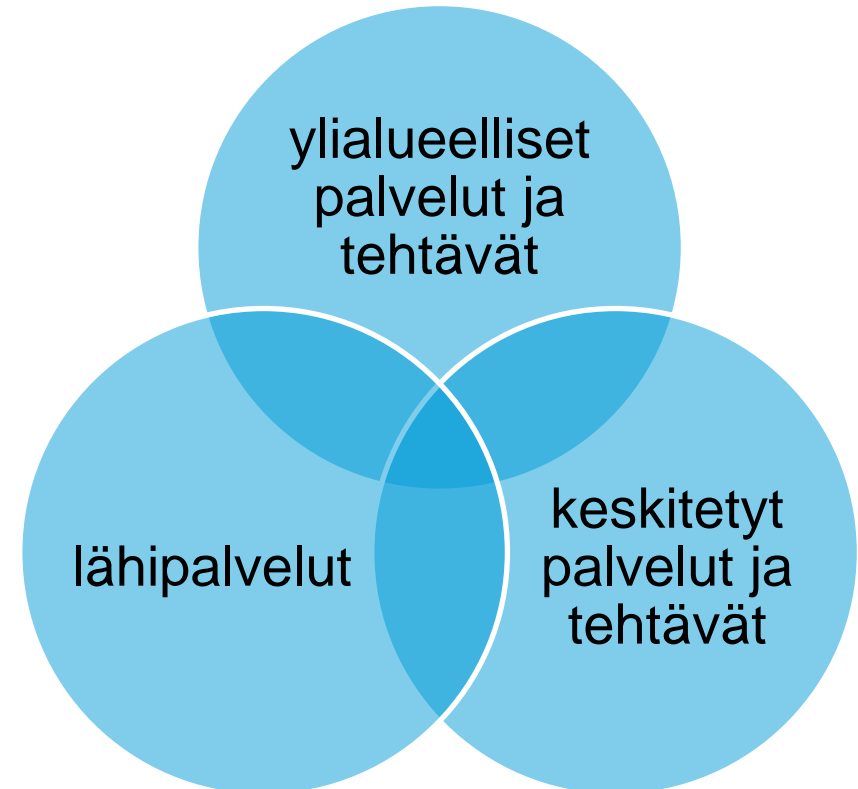
- ❖ Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut
  - Tunnistetaan asiakasryhmien tarpeet ja vastataan niihin
- ❖ Ketteryys ja uudistuminen
  - Hyödynnetään parhaat käytänteet ja luodaan rohkeasti uutta
- ❖ Toimiva työssäkäyntialue
  - Työvoiman liikkuvuutta edistetään kaikin elinvoiman ja yleisen toimialan keinoin tiiviissä yhteistyössä valtionhallinnon kanssa
- ❖ Yhteistoiminta ja "kaikki voittaa" -ajattelu
  - Työllisyysalueen kuntien välinen sujuva yhteistoiminta ja reilu kilpailu
  - Tuloksekas edunvalvonta

Työllisyysalueen valmistelua ohjaavat periaatteet

1. Työllisyysalueen valmistelu koskee lakisääteisiä julkisia työllisyyspalveluja ja niiden tukitoimintoja. (Muista kuin lakisääteisistä palveluista, tehtävistä ja yhteistyöstä sekä niistä aiheutuvista kustannuksista sovitaan erillisin sopimuksin.)
2. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tavoitteena on tarjota henkilö-, yritys- ja työnantaja-asiakkaille kattavat ja kustannusvaikuttavat lähipalvelut asiakkaiden kielelliset ja muut tarpeet huomioiden.
3. Osa palveluista ja tehtävistä keskitetään vastuukunnalle eli Turun kaupungille. Lähipalveluja tarjotaan kuntien itse tuottamina viranomaistehtävinä ja työllisyysalueen kuntiin jalkautuvana työnä. Lähipalveluja tuottavilla kunnilla voi olla rooli keskitettyjen palvelujen toteutuksessa.
4. Palvelujen, asiointitapojen ja toimipaikkaverkoston merkittävä parantaminen edellyttää lisäpanoksia työllisyyden hoitoon. (Kunnat ovat valmiita tarvittaessa rahoittamaan lähipalvelujaan laskennallista valtionosuutta enemmän.)
5. Työllisyysalueen kunnista muodostetaan alueverkosto. Lähipalvelujen taso ja toimipaikat määritellään sopimuksessa viranomaisten tehtävien hoitamisesta. Jokainen kunta kuuluu johonkin työllisyysalueen alueverkostoon.
6. Työllisyysalueen talouden ja toiminnan suunnittelu on osallistavaa ja läpinäkyvää.
7. Rakennemuutostilanteista vastataan yhteisvastuullisesti.

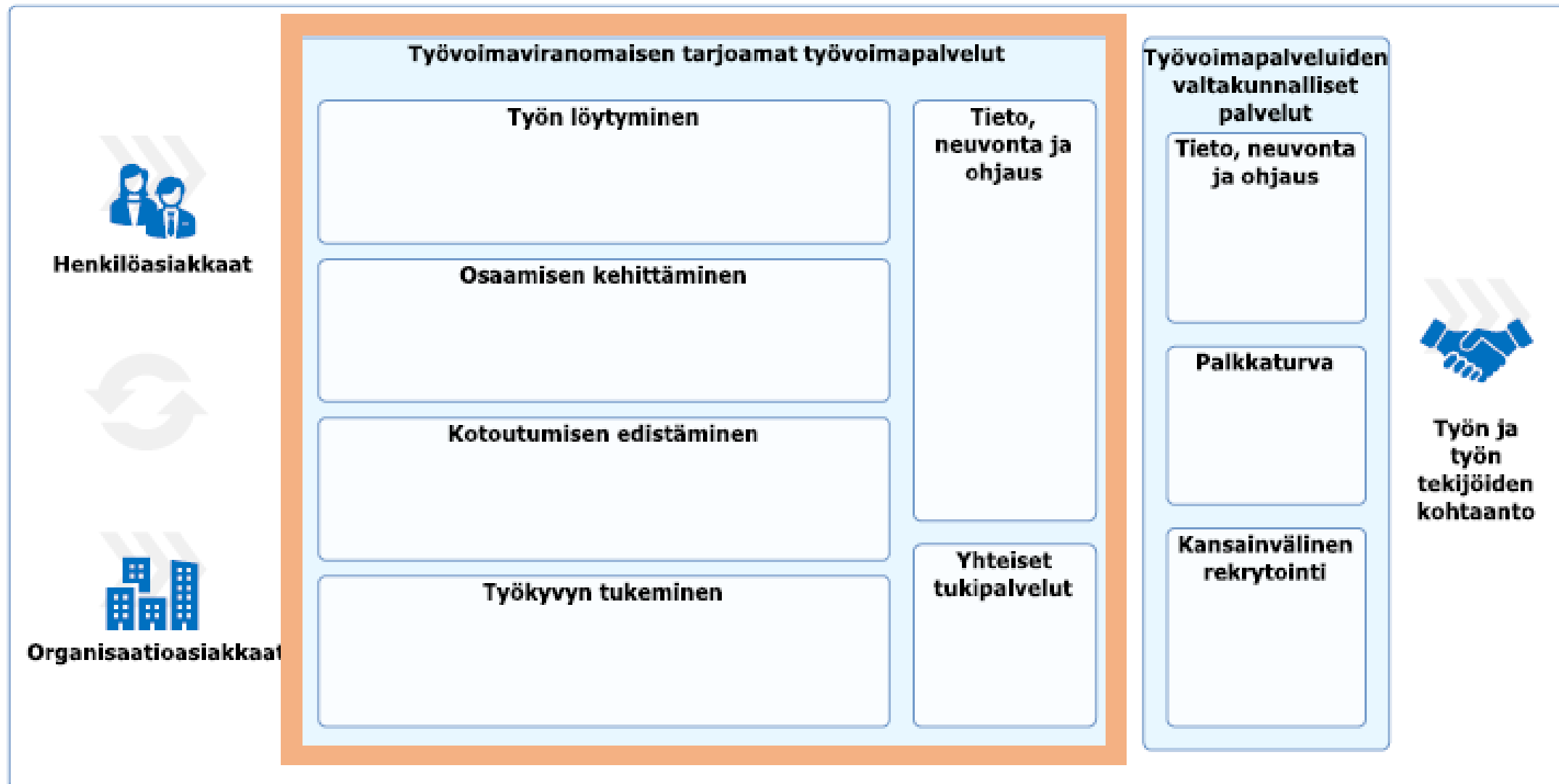
Työllisyyspalvelujen suunnittelun osa-alueet

- Palvelutarve ("oikea tilannekuva ja asiakasymmärrys")
- Palvelut, palveluverkko ja asiointitavat ("oikeat palvelut oikeassa paikassa")
- Asiakkuudet ja asiakasohjaus ("ohjaus oikeaan palveluun oikeaan aikaan")
- Toiminnanohjaus ("oikea määrä palvelua oikealla resursoinnilla")

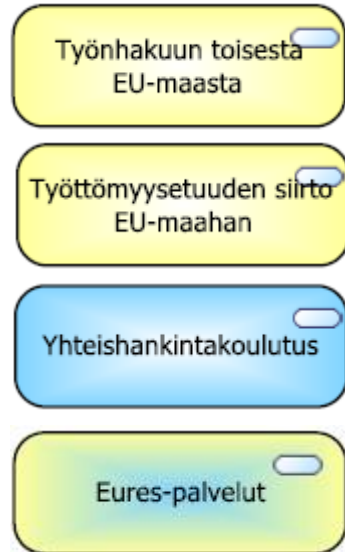

Sijoittelutyön kohdistuminen

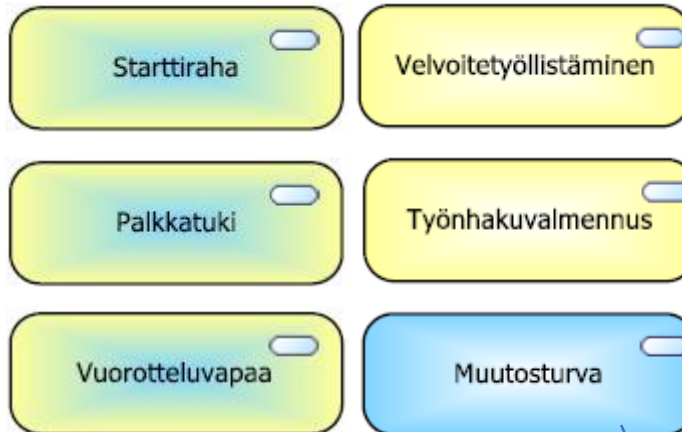

Esimerkki vastuunjaosta, case *Työn löytäminen*

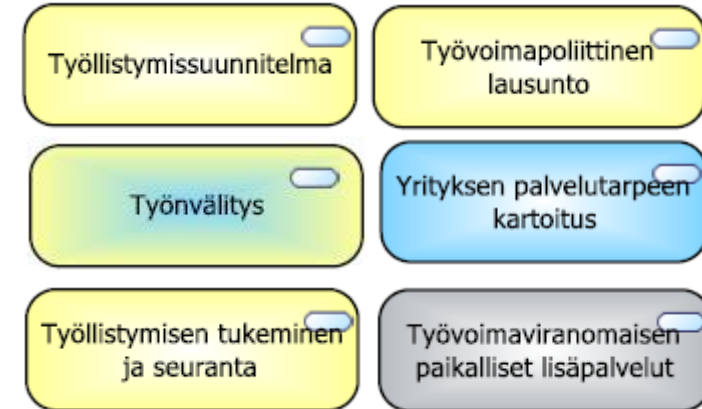
Keskitetty palvelu (järjestämisaalue)

Vastuu järjestämisaalueella (lähipalvelulla rooli toteutuksessa)

Lähipalvelu (kunnassa)

Muutosturva case:

Muutosturva-asiantuntijat ovat järjestämisaalueen työntekijöitä ja hoitavat kaikki työllisyysalueen YT-neuvottelut, kunnissa hoidetaan lähipalveluna yritysten tarvitsemat muutosturvainfot.

Värikoodien selitteet:

Turun työllisyysalueen valmisteluorganisaatio

Valmistelun vaiheistus ja aikataulu

2023

2024

